

EFSA:n Advisory Forumin kokous - 28-29.10.2020 Teamsin kautta etäyhteyksinä

Yhteenveto: Kokouksessa käsiteltiin edelleen komission Farm2Fork-strategiaa ja EU:n uuden läpinäkyvyysasetuksen soveltamista EFSAssa. EFSA haluaa eri tavoin vahvistaa yhteistyötä ja kumppanuutta jäsenvaltioiden riskinarviointilaitosten kanssa. EFSA:n 4. tieteellinen konferenssi on valmisteilla.

Kokouksen aluksi komission edustaja kertoi jälleen **Farm to Fork -strategiasta**. Sen perusteella käytiin keskustelua siitä, mitä käsitetään kestäväällä kehityksellä/ elintarvikkeella. Useampi jäsenvaltio, Suomi mukaan lukien, toi ilmi huolensa siitä, että kestävyys/ilmaston muutos -keskusteluissa elintarviketurvallisuus vaikuttaa osin jäävän toissijaiseksi asiaksi. Komission edustaja vakuutti, että elintarviketurvallisuus on keskeisesti mukana komission strategioissa. Komissiossa eri pääosastot tekevät tiivistä yhteistyötä Farm to Fork -strategian osalla.

EFSA on järjestämässä **4. tieteellisen konferenssinsa** kesällä 2022 Brysselissä. Konferenssia valmistelemaan muodostetaan kaksi taustaryhmää, joihin toiseen myös AF-jäsenet voivat osallistua.

EFSA esitteli viimeisimpiä **viestintätoimiaan**, kuten afrikkalaista sikaruttoa koskevaa kampanjaa. EFSA on mukana yhdessä komission kanssa valmistelemassa yleistä riskiviestinä suunnitelmaa ja siihen liittyvää ohjeistusta. Luonnoksista on tulossa konsultaatio.

Sosiaalitieteiden käytöstä EFSAssa annettiin esittely. Tähän liittyen on mm. menossa sokerin käytöstä, tässä hankkeessa myös Suomi on mukana. EFSA:n mainetta koskevassa kyselyssä (tehty 2020) oltiin saatu pääosin myönteisiä tuloksia. EFSA:n maine oli käytetyllä asteikolla alueella neutraali-hyvä. Mainetta oltiin myös kartoitettu eri tieteellisten paneelien osalta ja paras tulos saatiin biologisten riskien osalla ja huonoin kasvinsuojeluaineiden osalta.

EFSA esitti ehdotustaan **uudeksi julkaisualustaksi**, jolla julkaistaisiin jäsenvaltioiden riskinarviointeja. Idea sai pääosin kannatusta AF-jäseniltä, mutta ratkaistavia asioita on vielä mm. julkaisujen kieli, tarvitaanko vertaisarviointia, kansallisten brändien asema ym. Esitettiin mm. kysymys miksi näitä kansallisia riskinarviointeja ei esim. julkaista EFSA:n normaalissa jurnaalissa. Käyttökelpoisuustutkimusta julkaisualusta pidettiin tärkeänä ennen etenemistä.

Keskusteltiin **riskinarvioinnin merkityksestä kriisitilanteissa**. Sitä pidettiin tärkeänä sekä kansallisella että EU-tasolla. Eri jäsenvaltioilla voi kuitenkin tulla erilaisia johtopäätöksiä riskinarvioinneissa. Jäsenvaltioiden yhteistyö nopeissa riskinarvioinneissa on tärkeä. Datan saatavuus kriiseissä ja riskinarvioinneissa myös ensiarvoinen.

EFSA:n uusia mandaatteja riskinarviointeihin sekä jäsenvaltioiden riskinarviointisuunnitelmia esiteltiin.

EFSA:n uuden **läpinäkyvyysasetusten implementointi** edistyy. Bernard Url kertoi EFSA:n tähtäävän kasvavaan yhteistyöhön ja pidemmän aikaisiin kumppanuuksiin jäsenvaltioiden laitosten kanssa. Tässä tähdätään lisääntyvään vastavuoroisuuteen. Pyritään EUn yhteiseen riskinarviointikulttuuriin. EFSA:ta on tulossa lisää rahoitusta jäsenvaltiolle. EFSA:n asiantuntijamäärää halutaan kasvattavaa. Asiantuntijat voisivat tehdä työtä osin EFSAlle ja osin heidän omille laitoksilleen. Datakosysteemi hyvin tärkeä,

saatavilla oleva data on ratkaiseva riskinarviointien tekemiseen. On hyvä, jos dataa voidaan jakaa EU-tasolla. EFSA tulee tarjoamaan sekä data- että algoritmialusta tulossa informaation jakoon.

EFSan nykyisiä ja tulevia **kumppanuusmuotoja** käytiin läpi. Artikla 36 organisaatioiden kanssa yhteistyötä jatketaan; parhaillaan menossa selvitys tämän verkoston vahvuuksista ja heikkouksista, jo nyt tiedetään, että organisaatioiden kapasiteetti ja asiantuntijuusalat vaihtelevat. Focal point -verkosto saamassa lisätöitä, myös sille ulkoinen arviointi tulossa.

Independent Scientific Advisers scheme (ISA) meneillään, siinä yksittäisiä junioritiedemiehiä ja -asiantuntijoita voidaan käyttää EFSAn riskinarviointien valmistelutyöhön, josta saavat sitten palkkion. Näihin on julkaistu hakuja. Jäsenvaltion asiantuntijat voisivat tehdä töitä 50 % EFSAlle ja 50% omalle laitokselleen. Sen lisäksi pilottina voidaan jäsenvaltioiden kumppanilaitosten kanssa tehdä hankkeita, jotka koskevat kehittämistyötä tai riskinarviointien kirjoittamista. Esimerkkinä elintarvikkeiden entsyymien arviointia koskeva hanke. AF-jäsenet voivat ilmoittaa 20.11. mennessä jos haluavat ilmoittaa kansallisen edustajat elintarvikkeiden entsyymien arviointia koskevan ohjeen valmisteluun.

SPIDO- toiminnasta (Science Studies and Project Identification & Development Office) esitettiin päivitys. Tehtävien tutkimusten aiheista tehty konsultaatio, ja paljon kommentteja oli tullut. Monien kemikaalien yhteisvaikutustutkimukset aloitetaan kasvinsuojeluaineista ja laajennetaan myöhemmin muihin kemikaaleihin. Uusien metodologioiden, tekoälyn ja ympäristöriskienarviointien osalta tarkennettu aihevalintaa. Näistä hankkeista tulossa hankehaku.

EFSan verkoistoista tehty ulkoinen arvio, uusien jäsenten nimittäminen tarkoitus tehdä helpommaksi, verkostojen tarvetta arvioidaan aika ajoin, fyysisten kokousten määrää ollaan vähentämässä.

Työryhmä koskien **riskinarviointikoulutusta** on edennyt työssään. Ehdotuksina on European Excellence Label for courses in Food Safety RA eli riskinarviointikoulutusta. Tästä tarpeen käytännöllisyystutkimus. Myös tarvitaan kurssikriteerit ja ydin curriculimin määritelmä. Lisäksi ehdotetaan uutta lisätutkimusta: European Master's Degree in Food Safety RA. Kaksi ryhmää muodostetaan: toinen suunnittelemaan käytännöllisyystutkimusta ja toinen määrittelemään kriteerejä.

RARA-tilaisuus suunnittelemaan Portugalin puheenjohtajuuskaudelle, jos se on koronan vuoksi mahdollista.

NL nosti esiin **intialaisten sesam-siementen** etyleenioksidin tapaukset ja kaipasi EFSAlta viestintää asiaan liittyvistä riskeistä. EFSA totesi, että heillä ei ole mandaattia tälle tapaukselle eivätkä siksi voi viestittää asiasta. Komissio kertoi komission kriisikoordinaattoreiden hoitavan asiaa.